

آذربایجان

بشینیچی دؤره (دوره پنجم) ۵۰ - نجی نمره (شماره ۵۰) ناشر افکار فرقه دموکرات آذربایجان آذر ۱۳۸۷ ص ۱

اعلامیه فرقه دموکرات آذربایجان

بمناسبت

۶۳ سالگرد ۲۱ آذر ۱۳۲۴

هم میهنان عزیز! آذربایجانیان مبارز، فرزندان ستارخان قهرمان! ۶۳ مین سال پیروزی نهضت ۲۱ آذر برای شما و برای همه هم میهن ایرانی که با مبارزه و مبارزین آذربایجان همدل و همبستگی دارند مبارک باد.

آذربایجان ستارخان ها، آذربایجان خیابانی ها، آذربایجان پیشه وری ها در طول تاریخ بویژه در قرن ۲۰ برای دست یابی به آزادی و آزاد زیستن همیشه پیشگام بود و این رسالت تاریخی هنوز هم بر عهده اوست و آذربایجانی مبارزه برای آزادی و دموکراسی و دسترسی به هویت ملی را سرسختانه و پیگیرانه ادامه میدهد و در این راه قربانی ها میدهد و متحمل محرومیتها میشود.

نهضت ۲۱ آذر در دهه ۴۰ قرن ۲۰ ادامه راه ستارخان و خیابانی در آذربایجان بود. مردم آذربایجان نقطه سنج و وقت شناس است. اوایل قرن ۲۰ مشروطه خواهی در کشورهای استبداد زده آغاز گردید و در روسیه و ایران به نقطه اوج خود رسید.

انقلاب مشروطه خواهی در روسیه سرکوب گردید ولی دولت روسیه به تشکیل مجلس قانون گذارتن در داد. بدون اینکه سلطنت مطلقه به سلطنت مشروطه تبدیل شود و قانون اساسی تدوین و تصویب گردد.

در ایران مشروطه خواهی شکل واقعی بخود گرفت اولین بار قانون اساسی مترقی نوشته شد. سلطنت بمعنی واقعی آن مشروط گردید، مجلس قانون گذاری از طریق انتخابات تأسیس شد.

اما نظامیان از طریق کودتا قدرت مطلقه را در دست گرفتند سلطنت سلسله قاجار را منقرض نمودند، ولی جرئت نکردند قانون اساسی را ملغوا و مجلس را منحل نمایند.

در سالهای ۲۰ شمسی (۴۰ میلادی دیکتاتوری نظامی متلاشی شد آزادی های دموکراتیک گسترش یافت در آذربایجان حکومت خود مختار ملی تشکیل گردید. اولین بار در تاریخ ایران زبان ملی آذربایجانی رسمیت یافت اصلاحات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی صورت گرفت. آذربایجان به پایگاه آزادی و دموکراسی در ایران مبدل گردید اما اوضاع بغرنج بین المللی امکان نداد بقا حکومت ملی و اصلاحات دموکراتیک تأمین گردد آزادی و دموکراسی در سراسر ایران گسترش یابد، ایران در صف کشورهای آزاد و دموکراتیک قرار گیرد. بر عکس ارتجاع و حامیان خارجی آن به آذربایجان حمله بردند و آذربایجان را به دریای خون مبدل نمودند. اما مردم ایران بویژه مردم آذربایجان دست از مبارزه بر نداشتند رژیم ارتجاعی پهلوی را سرنگون کردند دست خارجی ها را از ایران کوتاه کردند اکنون نیز مبارزه برای استقرار دموکراسی در ایران و هویت طلبی در آذربایجان را با پیگیری ادامه میدهند.

آذربایجان دموکرات فرقه سی

آذر ماه ۱۳

سعید حجاریان

و

حق تعیین سرنوشت ملتها در ایران

خاورمیانه مرکز قدیم ترین تمدن بشری در سراسر جهان است. میگویند تا بقدرت رسیدن نمرود در بابلستان همه ساکنین بین النهرین زبان واحد و تمدن واحدی داشتند. بعد زبانها از هم جدا شدند و تمدنها از هم تفکیک پیدا کردند. تاریخ مدون گویای این واقعیت است که در خاور میانه اقوام گوناگونی با تمدن رنگارنگ کنار هم زندگی می کردند و اکنون نیز وضع بهمین منوال ادامه دارد. برای نمونه به کتاب آسمانی تورات مراجعه می کنیم که در آن گفته میشود:

خشایرشا پادشاه پارس بر سرزمین پهناوری سلطنت می کرد که از هند تا حبشه را در بر میگرفت و شامل ۱۲۷ استان بود و به تمام این استانها، هر یک به زبان و خط محلی نامه می نوشت و توسط چاپار به محل می فرستاد (کتاب مقدس تورات ص ۵ - ۴۹۴).

قرنها گذشت، امپراطورها آمدند و رفتند اقوام سر جای خود ماندند و به تدریج تجزیه شدند و دولتهای بزرگ و کوچک جای آنها را گرفت.

اکنون سرزمین کوروش کبیر با نام و نشان ایران (پرشیا) در چارچوب سرحدات کوچکتری موجودیت خود را حفظ کرده، اقوام گوناگون با زبان و فرهنگ گوناگون را در بر میگیرد.

در ایران قرن ۲۰ با انقراض سلسله قاجار نظامیان با پشتیبانی دولت و نیروی مسلح انگلیس مقیم ایران سرکار آمدند. ساختار حکومت موجود (ممالک محروسه) را تغییر دادند و یک کشور متمرکز با فرمانروای مستبد بوجود آوردند. این حکومت ایدیولوژی ایران بزرگ را به یک ایدیولوژی دولتی تبدیل نمود. بازگشت به ایران با ستان دوران کوروش را در مرکز سیاست خود قرار داد.

این سیاست با ایدیولوژی عظمت طلبانه ۹۰ سالست که حقوق انسانی اقوام غیر فارس (ترک کرد، بلوچ، ترکمن، گیلک، طالش و عرب) را زیر پا گذاشته، ملیت و هویت آنها را نفی می کند.

اینکه ایران کشوری است کثیرالملله جزئی از بدیهیات است. این که نیروهای در قدرت با توسل به جبر منکر این بدیهیات میشوند نیز جزئی از بدیهیات است. اما هستند افرادی که حسن نیت و میهن دوستی آنها را نمی توان زیر سؤال برد. این قبیل افراد آگاهانه و یا نا آگاهانه با نفی حق مسلم ملل و اقوام غیر فارس در ایران مرتکب اشتباه می شوند.

سعید حجاریان شخصیت برجسته، آزادیخواه سرشناس و نظریه پرداز امور سیاسی نیز متأسفانه

خود را با این قبیل افراد هم ردیف می کند..

ایشان در مصاحبه با هفته نامه کردی روژ هه لات: در جواب این سؤال که عدم شرکت کردها در

انتخابات «شاید این یکی از ویژگی های ملت کرد» می باشد می گوید:

«من از بکار بردن واژه «ملت کرد» برای کردهای ایران ابا دارم و معتقدم که آنها در ایران خصوصیات «ایتنک» دارند نه ویژگی های یک «ملت». اما تعجب آور است که حجاریان با نفی خصوصیات ملی کردهای ایران ملت بودن کردهای عراق و ترکیه را مورد تأیید قرار میدهد. باید یاد آوری کرد که پیدایش و شکل گیری ملت با پیروزی سرمایه داری در اورپا ارتباط ناگسستگی دارد.

بدین سبب است که نه تنها در کردستان ایران بلکه در سراسر منطقه جامعه کلاسیک سرمایه داری هنوز هم که هنوز است تکوین نشده و شکل نگرفته است. همه اهالی این منطقه از جمله اهالی ایران و عراق و ترکیه در مرحله از رشد و شکل گیری ملی راطی می کنند. اما این به آن معنی نیست که کردهای ایران باید از حقوق انسانی، از تحصیل بزبان مادری، از اداره امور محلی از تشکیل دولت محروم شوند. اما کردهای عراق از این حق بهره مند شوند کردهای ترکیه مجبور شوند برای دست یابی به حق خود به عملیات مسلحانه متوسل شوند.

حجاریان در جواب این که «چگونه ممکن است کرد ترکیه و یا کرد عراق را ملت بدانیم اما چنین ویژگی را برای کردهای ایران قائل بناشیم...»؟ توضیح میدهد مبنی بر اینکه عوامل تشکیل دهنده ملت در ایران کافی نیست. به نظری واژه ملت ... یکسری عوامل پدید آورنده دارد که از مهم ترین آنها نژاد، زبان، دین و در قرن معاصر دولت است. وی با نفی قطعی ملیت برای کردهای ایران تصریح می که هیچ کدام از این عوامل در سرزمین ایران ویژگی ملی در کردستان برای کردها ایجاد نمی کند. حجاریان حتی تشکیل دولت کرد در کردستان به رهبری محمد قاضی، در رشت بوسیله میرزا کوچک خان در تبریز بوسیله پیشه وری در لار بوسیله آسید عبدالحسین لاری برای ملت بودن مردم در این مناطق عامل کافی به حساب نمی آورد.

مشکل حجاریان مشکل ملت بودن کردها نیست ایشان مسئله نژاد را در تشکل ملتها عامل عمده بشمار می آورد و می گوید «کردها در عراق «عرب» نیستند... خود کلمه عراق از عرق به معنای ریشه و نژاد گرفته شده است که میتواند تقابل ملی با کردها را نشان دهد...» ایشان بلا فاصله کوشش حکومت های عراق را برای «تعریب» کردها مطرح می کند و میگوید در ایران واژه «تفریس» بمعنای تغییر دادن هویت سایرین مثلا به فارس برخورد نمی کنید.

بر خلاف نظریه حجاریان در ایران «تفریس» بشکل دیگری مطرح میشود. بدین معنی که کردها از لحاظ نژادی با فارس ها قرابت قومی دارند. زبان فارسی و کردی نیز ریشه واحدی دارند. ولی نژاد واحد و زبان واحد تمایز میان کرد و فارس را، تمایز میان بلوچ و فارس را از میان نمی برد. از طرف

دیگر ترکها هیچگونه قرابت نژادی و زبانی با فارسها ندارند. اما نظریه پردازان ایرانی در این مورد نظریه خاصی را ابداع می کنند و همه ایرانیان را نژاد واحد ایرانی یعنی نژاد فارس قلمداد می کنند و برای توجیه این «نظریه» زبان ترکی را زبان تحمیلی توصیف می کنند که هر دو نظریه (نظریه نژاد و زبان واحد) غیر علمی است بنا براین قابل توجیه نیست و سیاست گسترش زبان فارسی در سراسر ایران، تدریس اجباری آن در مناطق غیر فارس تلاش نا موفق طراحان این سیاست است که شکاف میان فارسها و غیر فارسها را عمیقتر می سازد.

حجاریان مسئله مربوط به رابطه کردها با اعراب و رابطه کردها با ترکها را بشکل دیگری مطرح می کند و میگوید: چرا آنها «تعریب» دارند؟ چون «کرد» در میان عربها یک ملت است عثمانیها نیز سیاست ترک نمودن کردها را دنبال می کردند. بنظر حجاریان کردها در مواجهه با ترکها از خصوصیت یک ملت برخوردار می شوند.

حجاریان مانند همه نظریه پردازان نظریه «ایران بزرگ» را مطرح می کند و می گوید:

«بر خلاف کلمه ایران که از همان ابتدا و بصورت طبیعی سرزمین مشترک همه اقوام ساکنین آن بوده است... «کرد» ترک نیست (عثمانی) و عرب هم نیست. (عراق) اما «کرد» ایرانی است. و جزئی از ملت بزرگ ایران محسوب میشود. زیرا ما در ایران «ملت فارس» نداریم تا بتوان در نقاب آن ملت کرد یا عرب یا بلوچ را مطرح نمود»....

حجاریان برای توجیه نظر خود ادعا می کند:

«... در ایران که کردها حتی قبل از فارسها ساکنین این سرزمین بوده اند و بنوعی میزبان فارسها بوده اند سیاست های غلط کاری کرده است که کردها احساس می کنند که هویت آنها در حال از بین رفتن است زیرا ... جایگاهی برای آنها در نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی و حتی در سطوح پائین مدیریت های اداری در نظر گرفته نمیشود...»

در همینجا سئوالی مطرح میشود مبنی بر اینکه اگر کرد و فارس نژاد واحد و زبان واحد دارند. آیا مهماندار فارسها (یعنی کردها) زبان خود را به فارسها یاد داده اند و یا فارسها به صاحب خانه یعنی به کردها زبان خود را یاد داده اند؟ در هر صورت مهمان و مهماندار نمیتواند از یک نژاد باشند. اگر نژادشان هم یکی بود چرا در عرض چند هزار سال واژه فارس و کرد به همدیگر مجذوب نشد و نام واحدی برای خود (فارس و کرد) انتخاب نکردند و امروز فارسها نسبت به کردها تبعیض قائل هستند و

«آمریکائی‌ها اصطلاحی دارند بنام (Meltinpot) که، بمعنی دیگ هفت جوش است در آن کشور ملل مختلفی از هندی، انگلیس، چینی و ایتالیائی را روی هم ریخته اند و با حرارت لازم علمی یک ملت قوام یافته پدید آورده اند. یعنی پدیده ملت سازی درست انجام شده است حجاریان روی این مسئله تأکید می‌کند که « همه این اتفاقات مثبت تنها در قالب یک دولت دموکراتیک امکان پذیر است.... » « در واقع دولت خوب نیز مانند دولت دموکراتیک قادر به حل مسئله ای ملی است. بدین ترتیب آمریکا برای حجاریان الگو و نمونه دولت دموکراتیک است که اقوام منتسب به نژادها و زبانها و مذاهب مختلف میتوانند در کنار هم زندگی کنند و به یک ملت واحد مبدل شوند. »

بنابراین حجاریان باید زبان، نژاد و مذهب را به عنوان پدید آورنده ملت کنار بگذارد. برای تشکیل یک دولت خوب و دموکراتیک بکوشد تا ایرانیان نیز در یک دیگ هفت جوش به جوشند و بدون در نظر گرفتن نژاد و زبان و مذهب خود ملت واحد ایرانی را پدید آورند و ایران نیز مانند آمریکا به یک دولت متحده، مبدل شود و هر ایالت با داشتن قانون اساسی محلی، کاردملی محلی، بودجه ای محلی امور محلی دولت محلی خود را اداره کند.

حجاریان در جواب این سؤال که آیا عوامل خارجی در مورد اقوام میتواند تأثیر مثبتی داشته باشد؟ میگوید و بدرستی میگوید: بدون وجود بستر داخلی برای ملت سازی عامل خارجی نمیتواند تأثیر گذار باشد.

حجاریان در این مصاحبه درباره فدرالیسم نیز اظهار نظر می‌کند و میگوید. سیستم ساتراپ‌ها در امپراطوری بزرگ ایران موجود بود و این سیستم بعد از اسلام در ایران بشکل ممالک محروسه قوام یافت یعنی یک سری دولتهای خودگردان محلی تشکیل شده بود. .... بنظر حجاریان اینگونه موضوعات نیازمند وجود یک فضای تفاهم سراسری و یاپلا تفورم مشترکی مانند دموکراسی خواهی است. در غیر اینصورت زمینه های تحقق و یا حتی امکان طرح تئوریک آن فراهم نخواهد شد.

ما هم این نظر را نأیید می‌کنیم تفاهم سراسری برای همزیستی اقوام و ملل ضروری است و باید نیروهای آزادی طلب در این راه گام هائی بردارند.

یاد آوری می‌شویم که پادشاهان ایران ۲۵۰۰ سال قبل با اقوام ایرانی و غیر ایرانی زبان آنها سخن می‌گفتند اما وارثین آنان در قدرت با اقوام غیر فارس فقط بزبان فارسی حرف می‌زنند و میکوشند بدین وسیله آنها را بقول حجاریان «تفریس» کنند. به این میگویند امتناع از «بازگشت» به گذشته آنها به گذشته آموزنده.

متن مصاحبه حجاریان از سایت انترنتی امروز گرفته شده است.

WWW.EMROOR.net.

۲۰۰۸، ۱۱، ۱۷

أ- لاهرودی

اصلاحات و مفهوم اجتماعی آن در ایران

جامعه بشری در حال حرکت و تکامل است. باز ماندن از حرکت با طبیعت و ذات انسان در تضاد است. سرمایه داری زمانی جای فنودالیزم را گرفت که او (فنودالیزم) در برابر تسریع رشد جامعه موانعی ایجاد میکرد. بدین سبب بود که جبر انقلابی بکار گرفته شد، غل و زنجیر فنودالیزم را شکست، آزادی، برابری و برداری را نهادینه نمود. با گذشت زمان برابری و برداری به بوته فراموش سپرده شد آزادی به معنی سیاسی آن گسترش یافت به زندگی روز مره مردم از هر قشر و طبقه تبدیل گردید. ولی سرمایه داری با شعار آزادی برای همه در چهار دیوار کشورهای سرمایه داری صنعتی محبوس گردید و نتوانست همه کشورهای جهان را در بر گیرد. ایران یکی از این کشورها است که نه تنها از آزادیهای سیاسی محروم مانده بلکه در ۹۰ سال اخیر بابتی رحمانه ترین دیکتاری روبرو شده است.

انقلاب ۱۳۵۷ بساط دیکتاتوری خاندان پهلوی را برچید و روحانیت را به قدرت رساند، حکومت اسلامی شکل گرفت و با تکیه به مردم انقلابی تحکیم یافت و به یک قدرت بزرگ منطقه تبدیل گردید. اما با گذشت زمان انقلاب بتدریج از اهداف مردمی عدول کرد. آزادی های سیاسی را محدود نمود در سیاست خارجی تقابل با آمریکا و در سیاست داخلی سیستم اوتوروتار متکی به جبر را در پیش گرفت. در مقایسه با حکومت پهلوی ها جناح بندی آشکار در بالا خصلت عمده سیاسی این حکومت را تشکیل میدهد.

با سرکار آمدن محمد خاتمی (۲ خرداد ۱۳۷۶) نهضت اصلاح طلبی در سطح حکومتی تجلی کرد اما نتوانست به قدرت همه گیر تبدیل شود.

جناح اصلاح طلب با جناح قدرتمند اصولگرا (محافظه کار) در تقابل قرار گرفت. بدون اینکه اصلاحات سیاسی شکل بگیرد و نهادینه شود شکست خورد و با سرکار آمدن احمدی نژاد اصولگرای افراطی دست اصلاح طلبان از قدرت سیاسی کوتاه گردید.

درباره شکست اصلاحات بحث های وسیع در داخل و خارج در گرفت و در آستانه انتخابات ریاست جمهوری تندتر و گسترده تر گردید.

در این بحث ها شکل محتوی را زیر سایه گرفت و جناحهای مختلف بنابه منافع قشری خود با آن برخورد کردند. برای شنونده و خواننده این بحث ها روشن نیست که اگر جناح اصلاح طلب در رأس

قدرت قرارگیرد اصلاحات چه شکلی به خود خواهد گرفت. در میان این بحث ها مطلب عمده حفظ و و حراست جمهوری اسلامی و اصلاح آن در چارچوب نظام موجود است.

اصلاح طلبان هوادار اقتصاد لیبرال یعنی خصوصی سازی بخش دولتی را در رأس برنامه اقتصادی خود قرار داده اند و دولت خاتمی لیست بیش از ۶ هزار مؤسسات دولتی را برای فروش عرضه کرده بود. بدین ترتیب اصلاح طلبان حاضر و آماده هستند برنامه صندوق بین الملل پول را اجرا کنند.

اصلاح طلبان خوب میدانند که صندوق بین المللی پول تحت نفوذ آمریکا است. آمریکا نیز بوسیله این صندوق میکوشد دولتها از اداره امور اقتصاد کنار بمانند، سرمایه خصوصی قدرت مایشاً خود را بر اقتصاد تحمیل نماید. خصوصی سازی در کشورهای جدید الاستقلال شوروی سابق نشان داد که کنار گذاشتن دولت از اداره اقتصاد به نابود شدن صنعت ملی منجر می شود و بدین وسیله میلیون ها کارگر و کارمند به اردوی بیکاران می پیوندند فقر و گرسنگی دامن گیر میلیونها شهروند میگردد.

هواداران آزادی دموکراسی را حلال مشکلات تلقی می کنند. و به نظر آنان آزادی بیان، آزاد قلم، آزادی احزاب، آزادی تجمع و راه پیمانی هم چون در دموکراسی غرب ایران را در ردیف کشورهای راقیه قرار خواهد داد. اما این سؤال بدون پاسخ می ماند که چرا آزادی در غرب نهادینه شد ولی صاحبان قدرت در ایران با آن مخالفت می کنند؟

جواب روشن است. اصلاح طلبان یا نمی خواهند و یا نمی توانند واقعیت در جهان پیشرفته و عقب ماند را بپذیرند و میکوشند آنچه در کشور های پیشرفته میگردد به شکل میکانیکی به ایران عقب مانده از لحاظ زندگی مردم منتقل کنند.

آزادیهای دموکراتیک در کشورهای پیشرفته یک شبه ظهور نکرده، با استقرار سرمایه داری بتدریج آزادی های دموکراتیک استبداد حکومتی را پس زد حتی با فاشیزم در گیر شد و در نهایت امر اقتصاد لیبرال با سیاست لیبرال عجین شد و آزادی در این جوامع نهادینه گردید.

ایران باید راه غرب را طی کند و به رشد اقتصاد پیشرفته دست یابد و بتدریج آزادی های سیاسی را از آن خود سازد.

۱۵۰ سال درگیری های انقلابی به آزادی های سیاسی منجر نگردید.

با عقب ماندگی اقتصادی ۱۵۰ سال نیز با درگیری سیاسی روبرو خواهیم شد بدون اینکه به آزادی و آزاد زیستن نائل آئیم.

جهان یک قطبی و یا چند قطبی

تا قرن ۱۹ سراسر جهان در میان چند کشور بزرگ تقسیم شده بود. آسیا آفریقا و آمریکای شمالی تحت سلطه ای انگلیس و فرانسه، آمریکای لاتین در دست اسپانیا، پرتغال، قفقاز و آسیای مرکزی در دست روسیه بالکان در دست عثمانی ها تمرکز یافته بود. در اوایل قرن ۲۰ نیروی جدید در مرکز اروپا پا به عرصه وجود نهاد، در دومین دهه ای قرن ۲۰ اروپا به میدان جنگ تبدیل گردید در این جنگ که آغاز گر آن این نیروی جدید یعنی دولت آلمان بود. بعد از چهار سال خود آلمان شکست خورد، روسیه از سیستم جهانی سرمایه داری جدا گردید و قطب بندی میان دو سیستم اجتماعی و اقتصادی بوجود آمد. بعد از ۲۰ سال آتش جنگ بار دیگر در اروپا شعله ور شد این جنگ نیز با شکست آلمان پایان یافت دو اردوگاه متخاصم در برابر هم قرار گرفت.

در آواخر قرن ۲۰ یکی از این دو اردوگاه از میان بر داشته شد جهان به یک اردوگاه عظیم با سیستم اجتماعی و اقتصادی واحد تبدیل گردید. مدیریت این اردوگاه در دست گروه کوچک کشورهای صنعتی است که در رأس آن آمریکا قرار دارد.

تنها کشوری که میکوشد خود را از این جهان یک قطبی کنار بکشد روسیه است اما سران روسیه میدانند (و یا تجاهل می کنند) که رشته های اقتصادی جهان چنان بهم گره خورده است که با پیدایش مشکلی در یکی از گوشه جهان ممکن است نظم اقتصادی بهم بخورد چنانچه بهم خورد است. جنگ در بالکانها، جنگ فرسایشی در عراق و افغانستان، مناقشات حل نشده در کشورهای جدیدلا استقلال شوری سابق، بویژه در قفقاز، جنگ ۵ روزه میان گرجستان و روسیه، رویا روئی ایران و آمریکا عملیات بلا انقطاع ترور در پاکستان همه اینها عواملی است که در بی ثباتی نه تنها در منطقه بلکه در سراسر جهان نقش عمده بازی می کند.

به نظر سران روسیه یک قطبی بودن جهان همه این مشکلات را بوجود می آورد. بنابه این نظر تأمین نظم جهانی مستلزم آنست که جهان به چند قطب تقسیم شود. بدین طریق حکمروائی یک دولت در جهان پایان یابد. در این صورت آمریکا و اروپا در یک قطب، روسیه چین، هندوستان در قطب دیگر قرار بگیرد، جهان از جانب این دو قطب اداره شود.

لزوم چند قطبی بودن جهان تازگی ندارد. زمانی مائو تسزدون جهان را به ۳ قطب تقسیم میکرد. ۱- قطب اول مرکب از دو ابر قدرت امپریالیزم آمریکا و سوسیال امپریالیزم شوروی، ۲- قطب دوم اروپای غربی، ۳- بقیه کشورهای جهان.

مائوتسز دون با این طبقه بندی شوروی و آمریکا را کنار هم می گذشت و اروپای غربی را از این دو ابر قدرت جدا می ساخت. تنها این دو (آمریکا و شوروی) کشور را در برابر همه کشورهای جهان قرار میداد. مائو اروپای غربی را در میان دو قطب قرار می داد خود میان جهان اول (آمریکا و شوروی) و جهان سوم یعنی آسیا و آفریقا و آمریکای لاتین مانور میکرد تا در عمل خود را به اتحادیه جهان سوم به پیوندد.

این نظریه سیاسی پایه عینی و عملی نداشت.

حالا رهبران روسیه خیال می کنند که قطب بندی پایه اقتصادی ندارد. جنبه سیاسی دارد. کشورهای سه گانه (روسیه چین، هندوستان) میتوانند نظم جدید جهان را پایه ریزی کنند نقش تعیین کننده در اداره جهان در دست آنها باشد.

نمی توان باور کرد که سران روسیه معنی قطب بندی را تنها در عامل سیاست تصور می کنند. زیرا چین در ۲۰ سال اخیر با سرمایه آمریکا و صدور کالا به بازار آمریکا و سراسر جهان از جمله به بازار روسیه به کشور ثروتمند تبدیل شده است.

هندوستان دیروزی متحد استراتژیک روسیه شوروی بود. هندوستان امروزی به متحد. استراتژیک آمریکا مبدل میشود و از این طریق هم از سرمایه هم از تکنولوژی، هم چنین از بازار آمریکا بهره گیری می کند. وانگهی چین و هندوستان کشورهای عمل گرا هستند. خود را از خیال پردازی و عظمت طلبی کشوری هم چون روسیه دور نگاه میدارند. آنها درک می کنند که تکنولوژی مدرن در غرب است. غرب است که در اقتصاد این کشورها سرمایه گذاری می کند. اما روسیه است که در خواب و خیال امپراطوری تزاری بسری می برد و بدون اینکه زمینه برای تبدیل این آرزو به واقعیت فراهم شود.

*****

بحران مالی بیماری مزمن سرمایه داری

بحران کمر شکن مالی سراسر سرمایه داری جهان را به زانو در آورده است. این بحران همه گیر از آمریکای ثروتمند شروع شده اروپا را فرا گرفته و همه کشورهای جهان را بکام خود کشیده است. بانگهای بزرگ خصوصی پشت سر هم ورشکست می شوند دولتهای بزرگ و کوچک برای جلوگیری از این بحران میلیاردهای دلار از بودجه دولت برای خرید سهام این بانکها اختصاص می دهند و بسیاری از این بانک ها زیر نظارت دولت قرار میگیرد و در مورد مشخص مسئله ملی کردن این بانک ها مطرح میشود. دولت انگلیس و دولت کوچک ایسلند ملی کردن بانک های خصوص را بر کمک مالی ترجیح می دهند. اما تا کنون این قبیل عملیات پیشگیرانه نتوانسته و شاید در مرحله کنونی نخواهد توانست بحران

مالی را متوقف سازد زیرا سرمایه داری به بازار آزاد متکی است. عرضه و تقاضا سرنوشت بازار را رقم می زند، زمانی که قدرت خرید مردم افت می کند. عرضه بیشتر از تقاضا به رکود اقتصاد می انجامد. در آمد صاحبان سرمایه پائین می آید. بحران سیستم سرمایه داری را فرا میگیرد. در این وضع بحرانی بانگ ها متضرر می شوند.

سهام ارزش خود را از دست می دهد. بورس معاملات متوقف میشود، صاحبان سهام تقدینگی خود را از بانگ ها بیرون می کشند. از این طریق است که اقتصاد جهان فلج می شود. تعداد بیکاران افزایش می یابد و سر به صدها میلیون میزند. بدین ترتیب بحران کنونی مانند بحرانهای گذشته.

بحران سرمایه داری است و از ماهیت ذاتی آن بر میخیزد و بشکل ادواری بروز می کند. این بحران در سومین دهه قرن ۲۰ اقتصاد آمریکا را به رکود ویرانگر دچار نمود و شکل دپرسیون به خود گرفت. در آنزمان دو عامل مهم امکان برون رفت از بحران را فراهم نمود.

۱- اقدامات مؤثر پریزیدنت روزولت و استفاده از اهرم دولتی و نظارت عملی دولت بر اقتصاد. ۲- بر قراری روابط گسترده اقتصادی با دولت جوان شوروی. عامل دیگر فائق آمدن بر بحران اقتصادی آغاز جنگ در شرق دور و اروپا بود که ماشین اسلحه سازی را بشکل گسترده تر بکار انداخت و بحران اقتصاد پایان یافت.

در بحران کنونی هیچ یک از این ۳ عامل نمیتواند تأثیر گذار باشد. زیرا بحران اقتصادی در جهان یکپارچه (گلوبال) راه چهار جهت برون رفت را بسته است. قیمت مواد انرژی را با سرعت برق آسا بالا میرود و پائین می آید قیمت اجناس مصرف عمومی افزایش می یابد. در نتیجه قدرت خرید نه تنها در کشورهای در حال رشد و عقب مانده بلکه در کشورهای رشد یافته صنعتی نیز رو به تقلیل میگذارد. بدین ترتیب بازار آزاد، قدرت هضم کالاهای عرضه شده را از دست میدهد رکود جای رونق را میگیرد.

چین «سوسیالیستی» و هندوستان سرمایه داری نیز نتوانسته اند از این بحران کنار بمانند. حالا دنیا دنیای ۳۰ سال قبل نیست و دین سیا او پین ثانی نیز وجود ندارد راه ۳۰ ساله اقتصاد چین را از نو زیر زره بین قرار دهد برای مداوای آن نسخه دیگری بنویسد. او حتماً باز گشت به سیستم اقتصاد برنامه ای را مطرح میکرد که سران کشورهای در گیر با بحران یعنی با تزریق تیریلیون ها دلار به اقتصاد بیمار میکوشند از فروپاشی سیستم مالی بانگ های بزرگ خصوصی جلوگیری بعمل آورند. اما همه این اقدامات تا کنون بدون تأثیر مانده است. در جهان چند قطبی اقتصادی عوامل عینی وجود دارد که این اقدامات را خنثی میسازد.

۱- در جهان کنونی بیش از شش میلیارد انسان زندگی می کند که یک میلیارد نفر آن در حال رفاه بسر می برد. بقیه اهالی جهان نیز بد و قطب تقسیم شده اند. در حدود ۲۰-۳۰٪ آنان از زندگی خود نگران نیستند و بقیه با مشکلات حل نشدنی روبرو هستند.

با تعمیق بحران اکثریت اهالی کشورهای رشد یافته نیز با مشکلات زندگی روبرو خواهند شد. نه دیدار سران کشورهای ثروتمند و نه تزریق پول به بانگ های خصوصی قادر نیست این بیماری مزمن را مداوا کند.

تنها راه ملی کردن بانگ ها و شرکت های بزرگ صنعتی و ایجاد سیستم اقتصادی متکی به برنامه تنها راه برون رفت از بحران تسلسلی است.

*****

وام مسکن و بحران مالی در آمریکا

Alesandir Vrolov

در کشورهای سرمایه داری بویژه در آمریکا وام مصرف از جمله وام مسکن پایه و اساس زندگی شهروندان این کشور را تشکیل میدهد. بدین ترتیب زندگی مردم با هزار رشته مرئی و نامرئی با سرمایه اسپکولاتیو (سفته باز) عجین شده است. بحران مالی در آمریکا و گسترش آن در سراسر جهان از همین جا شروع شده و اقتصاد سرمایه داری را فلج نموده است.

در این مقاله بحران مالی ریشه یابی میشود و ماهیت سرمایه ای اسپکولاتیو (Spikulativ) افشا میگردد. در این قسمت از مقاله گفته میشود:

«بحران جهانی مالی چنانچه بر همه معلوم است از بحران وام مسکن در آمریکا آغاز شد. مسئله از اینجا آغاز میشود که خرید مسکن مناسب برای همه متقاضی از طریق دریافت وام انجام میشود، واگذاری وام با قوانین فدرال تنظیم میگردد. از جمله یکی از این قوانین که در سال ۱۹۷۷ تصویب شده است سرمایه گذاری در ساختمان خانه را در بر میگیرد. این قانون همه بانک ها را موظف میسازد که، متقاضیان وام مسکن را صرف نظر از امکانات مالی متقاضی حتی در فقیر ترین مناطق تأمین نمایند. بدین ترتیب وام مسکن به بانگداران تحمیل شده است.

شاهدین میگویند: در همه جایلاکتهای وام مسکن بچشم میخورد. در این پلاکاتها نوشته شده است: «شما در گرفتن وام تاریخ بد دارید؟» مهم نیست. «شما بدهی شخصی دارید؟» مسئله نیست. «شما شخص ورشکست شده اید؟» «در هر حال بما زنگ بزنید. ما برای دریافت وام جهت خرید خانه به شما کمک خواهیم کرد».

بدین سبب است که وام مسکن بدون محدودیت در اختیار متقاضی قرار میگرفت. کسانی که این وام را میگرفتند می دانستند توان پرداخت آنرا ندارند. در نتیجه وام مسکن به حدی افزایش یافت که باز پرداخت آن غیر ممکن شد. یعنی یک چهارم وام های مسکن را ۷۰۰ میلیارد دلار تشکیل داد. در این میان تعهدنامه

وام فروخته میشود، باز فروش میشود. بیمه می شود. شکل کاغذ بهادر به خود میگرد و در بازار مالی خرید و فروش می شود. دولت آمریکا اعلام نمود که آماده است آنرا (کاغذ بهادر) در عرض دو سال خریداری کند. بشرط اینکه از طریق تصویب قانون سقف وام دولت را از ۶ / ۱۰ به ۱۱ / ۳۷ تریلیون دلار بالا به برد.

بنابه اعتراف هنری بولسون وزیر دارائی آمریکا ۵ میلیون خانواده آمریکائی امکان پرداخت وام مسکن و وام های مصرفی را ندارد.

بدین وسیله جمع بدهکار به ۲۰ میلیون نفر که آنهم ۶،۷٪ اهالی را تشکیل میدهد. اکثریت این بدهکاران شهروند سیاه پوست آمریکا است. بعبارت دیگر این خانواده ها قادر نیستند برای هر نفر بطور متوسط ۱۴۰ هزار دلار وام را به بپر دازند.

از نقطه نظر روسهای نوکیسه ۱۴۰ هزار دلار پولی نیست که درباره آن میتوان با مشکلی روبرو شد. یعنی این مبلغ نیمی از بهای خانه یک اتاقی در مسکو است.

با اینهمه حکومت آمریکا به خود اجازه میدهد این چنین وام خنده آور را به گردن همه شهروند بیا نازد. به عبارت دیگر ۶-۷٪ شهروند آمریکا از ۹۳-۹۴٪ آمریکائی کمک مالی می گیرد. محافظه کاران آمریکا این اقدام را سوسیالیزم خالص نا میدند....

آمریکا یعنی همه آمریکا، (نه بانگهای سرمایه گذار و شرکت های وام مسکن نه حکومت فدرال آمریکا -) سر دوراهی قرار گرفته است. یا ۲۰ میلیون نفر را به کوچه انداخت و یا این پروبلم را بشکل دیگری حل نمود. بیرون ریختن ساکنین این خانه ها در اصل ممکن است. اما این کار چه نتیجه ای در بر خواهد داشت؟

اول خانه ها را باید فروخت. آیا کسی آنرا خواهد خرید؟ دوم - اگر هزینه سوسیال این عمل در نظر گرفته شود، عملیات بزرگ نظامی - سیاسی برای تخلیه این خانه ها و سرکوب اغتشاش در صورت مقاومت ساکنین آنها و حراست خانه های تخلیه شده بیش از ۷۰۰ میلیارد دلار هزینه خواهد داشت. آمریکا سودوزیان را محاسبه می کند. برای همین منظور است که ۵ میلیون خانواده را از خانه مسکونی خود بیرون نخواهد کرد. بشکل ساده خانه های آنان به مالکیت دولت در خواهد آورد با این خانه ها چه باید کرد؟ مسئله است به آینده واگذار خواهد شد حکومت شاید در آینده از این وام صرف نظر کند. بطور یکه از وام های کشورهای عقب مانده صرف نظر میشود. زیرا ۷۰۰ میلیارد دلار آنقدر هم زیاد نیست. ۷۰۰ میلیارد دلار مقداری کمتر از یک چهارم بودجه فدرال آمریکا است. هزینه سالانه برای تحصیل، بهداشت، بیمه اجتماعی، کمک به و ترانها و سالخوردگان ۸/۱ تریلیون دلار است که این مبلغ سه بار بیشتر از بودجه سالانه دفاعی را تشکیل میدهد. بیائید ۷۰۰ میلیارد دلار را برای دو سال روی این هزینه اضافه کنیم همه مخارج اجتماعی را تشکیل نخواهد داد.

همین است هزینه صلح اجتماعی و ثبات در آمریکا. کورگ ها (بانک ها) سیرند، گوسفندان (آنانکه خانه ندارند) سالم و دست نخورده .

حکومت آمریکا این پول را از کجا بر می دارد. اگر وام میگیرد. از کجا؟ هیچکسی به جز سیستم ذخیره فدرال (بانک مرکزی آمریکا) چنین پولی را ندارد. پس س. ذ. ف از کجا میگیرد؟ پول چاپ می کند. در برابر چه ضمانتی؟ از لحاظ نظری ۵ میلیون خانه رهن آنست. در عمل هیچکس ریسک نمی کند آمریکا را برای پرداخت وام تحت فشار قرار دهد. در چنین صورتی ذخیره ارزی در سطح جهانی ور شکست خواهد شد. زیرا ذخیره ای ارزی جهانی با آن ارتباط ناگسستی دارد.

بطوریکه جمع ذخیره ارزی چین، ژاپن و روسیه در تابستان امسال ۳/۲ تریلیون دلار بود. به همین جهت پذیرفتن ۷۰۰ میلیارد دلار، یعنی کاغذ بی ارزش، به این معنی است که در آن واحد یک چهارم ذخیره ارزی ارزش خود را از دست میدهد. آنچه باقی می ماند پذیرفتن قواعد بازی جهانی مطابق با شرایط زمان.

بدین ترتیب وام مسکن ۲۰ میلیون آمریکائی را نه حکومت آمریکا در وهله اول سهامداران ذخیره ارزی چین، ژاپن، روسیه بعد کشورهای دیگر می پردازند.

باری حکومت آمریکا قصد دارد وام مسکن شهروندان فقیر آمریکا را به پردازد. بدین وسیله حکومت برای بهبود شرایط خانه ۲۰ میلیون آمریکائی به آنها کمک مالی میکند. روشن است هزینه «کمونیزم آمریکائی» از جیب شهروندان کشورهای دیگر پرداخت میشود.

تلخیص و ترجمه از روزنامه «Sovross» شماره ۱۰۸ سال ۲۰۰۸

*****

اکبر حشوه نور

۶۲- ایل انتظاردا

«خاطره»

پائیزین سون آبی ایدی. بوتون مغان سماسیندا ملایم هوا حکم سوروردی. ایلک دفعه اکین تورپاقینا صاحب اولان یوخسول کندچیلر بوغدا و آرپاسینینی سپمشدیلر. یگانه خیابانی اولان بیله سوارین ستارخان آدینا خیابان باشندان - باشا رنگلی آل- الوان پارچالار، کلیم و خالچالارلا بزدلمیشدیر. بیر اللیگی خوش احوال - روحیه ایله قید اولونان ۲۱- آذر گونو ساعت ۱۶- دا باشا چاتدی. جاماعات یواوش - یواوش ئوز دوغما یوردلارینا و ائولرینه گتمک ایستردیلرکه، اردبیل - بیله سوار شوسه یولیه ۴ عدد یوک ماشینی بیله سوار قصبه سینه داخل اولدی. قصبه نین شمال خطی ایله اوزانان یاریم دائیره وی یولیه دوز سرحدده چکیلن تیکانلی سیملرین یانیه حرکت اندید دایاندی. ماشینلاردان دوشموش

آداملارین بیر نچه نفری اللرینده آغ بایراق قالدیر اراق قونشو سرحد پستینا طرف حرکت ایتدیلر. «گلمه آداملارین» هردن بیر تیکانلی سیم لر دولانمیش پایالارینی تیترتدیلر. حوندور قوله پستیندان آتیلان عسکر گوله سینین سسیندن آداملار تشویش ایچریسینده دایاندی. غافل آچیلان بو سسی گلن طرفه بایرام شنلیگیندن داغیلماقدا اولان جاماعات هیجانلا یویورمگه باشلادیلار. معلوم اولدوکی ماشینلاردا اردبیل ولایت و شهر کمیته لرینین بیر سیرا عضولری، سابقه لی فرقه چیلر، فدائی لر و شهربانی مأمورلار ایدی. هیچ کیم ایله علاقه یار اتماق ایسته مین بو آداملارین اوز- گوزوندن مایوسلیق یاغیردی. بعضی پاپروس چکن آداملار ایسه سیگاری سیگار آردینجا یاندیر اراق او طرف بو طرفه وار گل ایدیر دیلر. اله بو زمان قونشو سرحد پستیندان ایکی نفر اتلی ضابط افسر گلدی. چوخ کچمه دیکه، آدف - نین بیله سوار کمیته سینین صدری اکبر جوشن پوش دا اوچ چرخلی ماتورسکله ئوزونی بورایا چاتدیردی. نه ایش و نه مقصدله گلدیکلرین بیله سوار کمیته سینه خبر ورمه ین بو گلمه لرین ایچریسیندن آز - چوخ تانیدیقیم عباسعلی زنوزی ضابطره یاخین لاشیب صحبت ایتدیلر.

ضابطلرین قاشلاری دار تیلدی، صفتلری گرگین لشدی و اونلاردان بیرى نت (HET) دیدی. جوابی من ائشیتدیم. اکبر اردبیل ولایت کمیته سینین صدری علی میرزه زاده ایله صحبت ائدیردی. بو سوزی اله بیلیرم که صحبت ائدن صدرلرده ائشیتدیلر. اکبره دوز سوز دییلمه دیگی ایچون نه دئدیگین بیلیردی. اصلینده قیسا مدت عرضینده بورایا توپلاشان یرلی جاماعات دا معطل قالمیشدیلار. پیچ - پیچ اولا- بوردا توپلاشان انسانلار آراسیندا گیدیردی. بیر ساعات بوندان اول اوینایا - اوینایا، گوله - گوله رقص ائدن انسانلاری تام مایوسلیق بوروموشدی.

بعضیلرینه اله گلیردیکه، اردبیلدن گلن چاغریلمامیش دوستلار بایرام شنلیکلرینده اشتراک ائتمک ایچون گلبلر. یولدا، ماشین لاردان بیرى خراب اولدیقی ایچون وقتینده شنلیگه چاتا بیلمه میشلر. اله حقیقتده ده انسانلارین چوخلاری بله دوشونوردی. چونکه آداملار اونلارا یاخینلاشاندا اونلاردان بیرى دمیشدیکه، بایرام شنلیگینه گلمشیک. بعضیلری ایسه باشقا جوره دوشونوردیلر. ماشین لارین سرحد خطینه سورولمه سی، شنلیک میدانینا گلمه مه سی و یاخود یرلی کمیته نین حیطینه سورولمه مه سی بیر چوخلاریندا شهبه یاراتمیشدیر. هامی تشویش ایچریسینده ایدی. ولایتی کمیته نین اردبیل شهرینده جوانلار تشکیلاتلارینین صدری اولان و اکبرین دوغما قارداشی دیده کنان مختاردا مسئله نین نه پرده اولدیقینین بیلیردی. اونا دمیشدیلرکه، چیخ قاپویا گوندردییگیمیز ماشینا مین و گل کمیته یه والسلام. چونکه بوتون بونلارا باخمایاراق اکبر اردبیل دن گلن ماشینلاری کمیته نین حیطینه سوردورمگه نائل اولدی.

کمیته نین حیطینه دولوشان انسانلارین سایی - حسابی یوخ ایدی. هامی چالیشیردیکه، حقیقتی اویرنسنین. انسانلار قوناقلاری سورقی - سئوالا توتوموشدولار. نهایت اردبیل شهر کمیته سینین صدری قلی علی خیامی توپلاشان آداملارا اوز توتوب دیدی: «جاماعات گئدین ائوینیزه . بورا بیز گلمشیک که، قوه توپلاییب گئری قایداق. شاه قوشون - ژاندارم حصه لری وطنیمیزه تجاوز ایتدیلر. بو سوزلره اینانان دا

اولدی، اینانمایان دا، بونا باخمیاریق توپلاشانلارین اکثریتینی بیر آغیزدان بیز ووروشا گتمگه حاضیریق دیدیلر. ق- خیامی فرقه ایشیله باغلی بیر نچه دفعه مغانا- بیله سوارا گلمیشدی. بیرده اونون کییکلی، سارخان بگلی طایفاسینا منسوب اولدیقی ایچون هم کوچری طایفالاری، هم ده یرلی دائمی مسکونلار اونى یاخشى تانییردیلار. اما بعضیلرینده ینه ده شبهه اوپاندیکه، بو دئیلن سوزلر حقیقتدیرسه، بس اوندا ماشینلاردا بیر نچه آرواد، اوشاق و یاشلی آداملار نه ایچون گلیبیدیر؟ بیر نچه نفر گله بیلمدی؟ اینانمایانلار یغینجاقی ترک ایندیلر. اساس کونوللی لر ایسه دایانمیشدی.

همین گون ساعت ۱۸ - ایدی. میرزه زاده، خیامی وزنوزی کمیته دن حیطه چیخدیلار. جاماعاتا بیر سوز دمه دیلر. اوچی نه ایسه صحبت اندیردیلر. اله بو زمان اکبرده اوطاقیندان چوله چیخیب اونلارین یانینا گلدی. اله بیلیرم که، اکبرا ونلارا دیدیکه، من ده سیزینله گندیم. سرحدچیلر سیزی تانییرم. من سرحدچیلر ایله سیزی تانییش ایدیرم. گلمه نیزین سببینی انجاق دوغری و دوزگون اونلارا چاتدیرین. اله بیلیرم که، سرحدچیلر سیزی باشا دوشر.

اکبر ایستر حزب توده دؤرینده و ایستر ایسه ملی حکومت دورینده مغان محالی نین بیله سوار کمیته سینین صدری اولموشدور. تمیز قلبی، عدالتلی محاکمه یورودن، دوغری و دوزگون، ئوزینده حقیقتی دانیشان، همیشه گوزلری کدرلی گورونن صاف اخلاقی بو آدمی سینه سی گنیش و برکتلی مغانین جوان و یاشلی ساکنلری یاخشى تانییردی. بیر اللیک حاکمیت دورینده ایستر کوچری طایفالاری و اله ده دائمی اوتوراق حیات کچرن بگلرین خانلارین، طایفا باشچییلاری نین، آق ساقلارین و قونشو سرحد ضابطلری دوغری دانیشدیقی ایچون کامل بیر انسان کیمی یاخشى تانییردیلار و حرمت ایدیردیلر. من بونی حس ایتیمیشدیم و گوزومله گورموشدیم.

سرحد بویو کندلرده بیر نچه آدامین گجه لر قاچاق مال آلورچی سی و یاخود اله بیله .... تانییردیم. بیله سواردادا بله لریندن بیرى شیرین آدلی کیشی دائمی وار ایدی. بو آدم قاچاق مال آلوری ایله پارچا، خنا، قند و سایره سرحدی کیفی ایستدیگی زمان بو طرفه کچیر، او طرفه کچیردی، بیر گون او بو طرفه پوسقییا دوشور، توتولوب حبس اولونور، حبسین مدتی باشا چاتدیکدان سونرا او آزاد اولونور و سرحده یاخین رایونلاردا یاشاماق اجازه سی آلیر. ملی حکومتین وطنده قورولماسینی خبر توتان شیرین گیزلی یوللارلا یاخشى بلد اولدیقی ایچون بیله سوار سرحدیندن کچیر دوغما یوواسینا گلیر. بونو خبر توتان قونشو سرحدچیلر اکبردن شیرى نین قایتاریلماسینی طلب ایدیرلر. اکبر شیرى نین ۳ اوشاق آتاسی اولدوغینی و آروادی نین آغیر حیات طرزى کچیردیگینی و شیرینه ضامن اولاجاقی خواهیشیله سرحد ضابطلرینه مراجعت ایدیر. سرحدچیلر راضی لاشیر. انجاق اونون (شیری نین) سرحدین هانسی بولمه سیندن و نجه کچدیگینی گوسترمه سینی اکبره چاتدیریر و اونى آپارمایاچاقلارینا وعد وریرلر. اکبر راضی اولور.

شیری نین سرحدچیلر ایله بیرلیکده پوزولموش سرحد خططینه گنیریرلر. قصبه ده الی پاپاقینا چاتان آداملاردا بورا توپلانیر. شیرین اسه - اسه امیدسیز حالدا اگنیدکی سیریقلی پنچک و شالواری چیخارتدی،

اللی تیتریه - تیتریه متر یلریمدان حوندور چارپاز چکیلیمیش تیکانلی سیم لرین دولاندیقی پایا (دیره ک) نین یانیندان سیم لرین اوستونه سردی. کچه پاپاقینی چیخاردیب ساق الینه تیکانلی سیمدن توتوب سول الینی پایانین باشینا قویدی و کونول سیز حالدا سرحدی بو تایا آشدی. پایانین یانیندا اسه - اسه دایاندی. او، تیتیره دی، سویوقدان یوخ، امیدسیزلیگدن، گری، اوشاقلاری نین یانینا قاییتما یا جاقیندان چکینیردی. سرحد ضابطلریندن بیری ساق الینی قالدیریب شیرینه اشاره ایله وطن طرفینه هوپیان دمه سه ایدی، رنگی آغارمیش و یرینده میخلانمیش شیرین کیشی اوتورماق ایستیردیکه، جلد ئوز قامتینی دوزلندی، یاناقلاریندا قیزارتی گوروندی و آنی اولاراق تیکانلی مفتیلین اوستوندن بیزیم طرفه حویپاندی. گوزلرینده سوینج یاشلاری عمله گلدی، بورا توپلانان آداملار ال چالدی. شیرین کیشی ۸ ایل زندان و مدنی سورگوندن آزاد اولدی. اودورکه، اکبرین دوغری - دوزگون سوزلریندن سرحدچیلر چوخ راضی ایدیلر و اونا درین حرمتی همیشه ساخلایردیلر. بله اولدی. اولارین دوردی ده بیرلیکده سرحده گلدیلر. حوندور مشاهده پست ندان داخلی خبر ویریلدیگی ایچون همین ضابطلر اکبر گیلین یانینا گلدیلر و گولوم سر حالدا اولاردان بیری اوچ کجه - گوندوز آذربایجان سرحدی نین آچیق اولاجاقینی یوخاریدان (مسکودان گوستریش ویریلدیگینی خبر ویردی. اکبری اله بیل ایلدیریم ووردی و تزدنه ئوزینه گلدی.) کنایلی اوزونی هر اوچ دوستا توتوب دیدی: «بس سیز قوه توپلاما قلمیشدینیز؟ خیامی کدرلی حالدا ساق چیگنینی چکدی.» شاواخ قارالیردی هوادا سویوقلیق حس اولونوردی. سانکه طبیعت آغلاما قاضیرلاشیردی. بیرینجی اردبیلدن گلن دوستلاری سرحدی کچدیلر. ۱۵۰-۱۷۰ کیلومتر یولو گلن آداملار ایولری اولان هیچ بیر فدائی پستلارینا خیر ویرمه دن قوولان آداملار کیمی سرعتله کچیردیلر. امیدسیز قالان کتله جاماعاتی هارا و نه ایچون گنتدیکلرینی بیلمه دن عالیله لرینه خبر ویره بیلمه دی.

بو تایدا بویوک بیر سارایا بیغیشدیق. اکبر سحره قدر گوزونی یوممادی. عصبی و گرگین وضعیتده قاپودان چوله چیخیر، ایچری گیریردی. بعضاً دوداقلاری دبیردی. هردن بیر درین فکره گندیردی. محالین بیر چوخ یرلرینده بایرام کچیرمک ایچون فعال فرقه عضولری و فدائیلر گوندریلمیشدی. اله بونلارین حیاتی تهلکه ده اولدیقی و بوتون محالین فعال فرقه عضولرینین گلکه جک حیاتی اونی داها چوخ دوشوندوریردی.

ایلیک مهاجر گجه سینین بیرینجی سحری آچیلدی. اکبر سارایین قاپوسوندان چیخدی. ضابطلر اوطاقینا یاخین لاشدی. اجازه ایله اوطاقا داخل اولدی.

آز مدت دن سونرا گری سارایا دوندی. ملی حکومت دورونده بیله سواردا شهربانی رئیسی ایشله میش و اردبیلدن گلن دوستلار ایله بیرلیکده گلیمیش داوری علی نی چوله چیخماقا دعوت ایتدی. قیسا صحبتدن سونرا سارایا داخل اولدیلار. بلیم یوموشادیلیمیش کولش اوسته اوتورمیش شیرینی قهرمان، خورشیدی اسلام، یدالله حسین، آباریان نصیری بو آداملار آراس قیراقی کندلری دادرس فرضی، پور عسگر اژدر، پورغررر بایرش بونلار بالهاری چایی قیراقی کندلره بلد اولانلاردیر، بهرامی نوروز، دژ

فتاح، داوطلبی میر حمدالله، تدبیل امیراصلان، فرزانیان نصیب، لطیفی قارداشخان، ثریا بویوک آقالی قاپویا چیخماقا دعوت ایتدیلر: بو آداملار مغانین بوتون دره و تپه لرینه بلد اولدیقلاری و کیملرین باش قالدیرا بیله جگینی یاخشی بیلیردیلر.

وقت آشیری ایکی - اوچ نفر دن عبارت بو دسته «سیاحته» چیخیر و وقتینده مغان دا گئدن حادثه لر حقیقده معلوماتی اکبره چاتدیریردیلار. پارتیزان حرکاتی نین ایلك روشیمی اولان بو کیچیک دسته پیس عملی تورتمک آرزوسوندا اولان بگ و خانلارین، طایفا باشچیلاری نین، ارباب و دره خلوت تولکی بگ اولان کدخدالارین یاراماز حرکتلری نین قارشیسینی آلیب واهمه ده ساخلادیلار که، شاهین ایلك ژاندارم دسته سی بیله سوارا داخل اولدی. بو مدت ایچریسینده اعزامیه ده اولان فرقه ایشچیلری و فدائیلر ایستدیگی مکانا سالامات چاتدیلار: بیز درین لیکره گلدیک.

بو گون وطنیمیزده و دنیانین بیر چوخ یرلرینده ۶۲ نجی ایلدونومی قید اولوناجاق ۲۱ آذر حرکاتی نین یاراتدیقی ملی حکومتین بیر ایلیک فعالیتی دورونده یوخسول کندلیلره مجانی تورپاق ویریلمه سینی، کند و قصبه لرده مسجد و مدرسه لرین تیکیلمه سینی، صحیه اوجاقلاری نین یارادیلماسینی، یوللارین آبادلاشدیریلیب کنارلاریندا آغاجلارین باسدیریلماسینی، کورپه لرین مدرسه لرین دروازه گیریشینده الجه ده درس اوطاقلاری نین، قاپولاریندا «ترکی حرف زدن اگیدا قدغن است» تحقیر ایدیجی خبردالیق اعلانلارینا راست گلمه دن ئوز آنا دیلینده اوخومالارینی، جوانلاریمیزین طوی بایراملاردا کوشکی قوروب آت چاپمالارینی، قیزلاریمیزین هالای ووروب سوزمه لرین امکانشیز اوشاقلارا کورپه لر ائوی نین تیکیلمه سینی و برکتلی دیاریمدا آنی آچیق گزدیگیمی خاطرلارکن ۶۲ ایلیک هجران و حسرتی هله ده انتظاردا یاشاسام دا اونودورام وطن.

غفار کاوه مغانلی.

آبان ۱۳۸۷ ایل

ایرانی سیاسی مهاجرلر جمعیتی نین یارانماسینین ضرورتی

دولت لر آراسیندا مناسبتر پوزولماسین دئییه، خصوصیه ایرانلا سووه ت دولتی آراسیندا مناسبترین پوزولماسینین قارشیسینی آلاق مقصدیه آذربایجان دموکرات فرقه سی تدبیرلر حاضرلاماغا حاضیرلاشیردی. چونکی، بو زمان ایران دولتی آذربایجان دموکرات فرقه سینین رهبرلیگینین سووه ت آذربایجانیندا فعالیت ائتمه سینه اعتراض ائدیردی. بونون نتیجه سینده سووه ت دولتی ایران آراسیندا اقتصادی، سیاسی و مدنی علاقه لر پوزولوردی.

آذربایجان دموکرات فرقه سینین ۴- نجو کنفرانسی بو مسئله نی مذاکره ائده رک ایرانلا سووه ت دولتی آراسیندا مناسبترین پوزولماسی مقصدیه آذربایجان دموکرات فرقه سینین ۴ - نجو کنفرانسی ایرانی سیاسی مهاجرلر جمعیتی نین یارانماسی مسئله سینی مذاکره ائدی. ۷ نفر دن عبارت کامسیا یاراندی. ایرانی سیاسی مهاجرلر جمعیتی نین اساسنامه سینی یازدی.

اساسنامه ده سیاسی مهاجرلرین قید شرط سیز وطنه قایتاریلماسی مسئله سی ایره لی سورولدو. ۷ - بولمه دن ۴۱ ماده دن عبارت اولان جمعیتین اساسنامه سینی بوتون مهاجرلر آقیشلادیلار. کامسیا ذین العابدین قیامی نین رهبرلیگی آلتیندا یاراندی.

آذربایجان دموکرات فرقه سینین رهبرلیگی آلتیندا مهاجرلر جمعیتی نین ۲۵ نفر دن عبارت مرکزی شوراسی و رایونلاردا بخش شورالاری یاراندی. مرکزی شورانین ایران دولتیینه سیاسی مهاجرلرین قید شرط سیز وطنه قایتمالاری حاقیندا یازدیقی مکتوب جواب سیز قالدی.

ذین العابدین قیامی نین رهبرلیگی آلتیندا جمعیتین مرکزی شوراسی ایش بولگوسو آپاردی. ئوزونون بخش شورالارینی یاراتماقلا فعالیتیه باشلادی. ائله جه ده مرکزی شورا ئوز مرامی حاقیندا بیر چوخ دولت لره مراجعت ائدی و مکتوبلار یازدی. ائله جه ده قارشیسیندا دوران وظیفه لر حاقیندا ایران دولتیینه بیرینجی دفعه مراجعت ایتدی.

خصوصیه ایرانلا سووه ت دولتی آراسیندا اولان مناسبتره منفی تاثیر ائتمه سینه مانع اولماق ایچون بوتون تدبیرلر گورولوردی.

۱۹۶۲- نجو ایله باغلانمیش مقابله لر نتیجه سینده سووه ت اتفاقی تجارت ساحه سینده ایرانلا بیرینجی یئری توتوموشدور. بو مناسبتری داهادا درین لشدیریپ انکشاف ائتدیرمک قارشیدا دوروردی. بو علاقه لرده ن استفاده ائدیلمه سی ایشی حزب توده ایران و اونون آذربایجان تشکیلاتی آذربایجان دموکرات فرقه سی قارشیسیندا دا وظیفه لر قویوردی بو سیاسی مهاجرلرین حرمتله وطنه قایتمالاری ایشینه خدمت ایدیردی.

۱۹۶۶- نجی ایل یانوارین ۱۳- ده ایرانلا سووه ت اتقاقی آراسیندا بیر سیرا مهم اقتصادی سازیشلر او جمله دن دمیر اریتمه زاوودونون تیکیلمه سی باره ده مقاله ایمضا ائدیلدی. همین سازیشلر ایله علاقه دار اصفهان دمیر اریتمه زاوودونون تیکیلمه سی، تبریز شهرینده ماشین قایرما زاوودونون تیکیلمه سی، ایراندان سووه ت آذربایجانینا قاز کمربین چکیلمه سی، آراز ئوزرینده ائلکتریک ستانسیا سینین یارانماسی، بیر چوخ یونگول صنایع مؤسسسه لرین تیکیلمه سی حاقیندا مقاله لر ایمضا ائدلمیشدیر. همین مقاله لر ایرانی اقتصادی جهته ن امپریالیزمین تأثیریندن خلاص ائده بیلیردی. اونا گوره ده امپریالیزمین انقلابی قوه لره قارشی ایراندکی رولونو آزالتماق ایچون حزب توده ایران و اونون آذربایجان تشکیلاتی آذربایجان دموکرات فرقه سینین مرکزی کمیته سی بو ایشدن ثمره لی استفاده ائدیلمه سینی قارشیا قویموشدور. بودا ایرانی سیاسی پناهنده لر جمعیتی نین یارانماسیله حیاتا کئچیریلیردی.

۱۹۶۶- نجی ایلین اوللرینده ن باشلایراق ایرانی سیاسی پناهنده لر جمعیتی نین یارانماسی حاقیندا تدبیرلر گورولدی. جمعیت ۱۹۶۶- نجی ایلین فورال آئیندا تأسیس ائدیلدی. اونون بخش شعبه لر: مسکوا، آذربایجان، قازاخستاندا تاجکستان شعبه لر آچیلدی. مرکز ایسه مسکوادا اولمالی ایدی. آذربایجاندا ایرانی سیاسی پناهنده لر جمعیتی نین آذربایجان شعبه سی آدلانیردی. آذربایجاندا فعالیت ایدیه ن شعبه داها سربست ایدی. اونون دفترچه سی مهرو وار ایدی. عین زماندا اونون اساس آرخی و عضولری نین چوخو آذربایجاندا ایدی. حاضیردادا جمعیتین اساسی فعالیتی آذربایجان شوراسیدیر.

آذربایجان دا جمعیتین ۱- نجی صدری ذین العابدین قیامی، ۲- نجی صدری قلی علی خیامی، ۳- نجو صدری ابول حسن رحمانی و ۱۹۹۰- نجی ایلده کئچیریلن آذربایجان دموکرات فرقه سینین ۹- نجو کنفرانسینین قراری اساسیندا آذربایجان دموکرات فرقه سینین مرکزی کمیته سینین صدری لاهرودی امیر علی عین زماندا جمعیتین شوراسینین دا صدری اولموشدور.

قید ائتمک لازیمدیرکی، حاضیردا ایرانی پناهنده لر جمعیتی نین اساس فعالیتی آذربایجاندا دیر. بوتون ایشلری ده آذربایجان شوراسی حیاتا کئچیریر. همده آذربایجاندا بین الخلق علاقه لر آذربایجان شوراسی نین مکتوبلاری و گوستریشلری رسمی ساییلیر.

اردبیلی لطفعلی (فلکی)

افغانستان در چنبره اگر، مگرها

افغانستان هر روز دچار تشنجات بیشتری می گردد، نیروهای اشغالگر آمریکایی و ناتویی نه تنها به استقرار آرامش و زمینه سازی برای رشد و پیشرفت مردم افغانستان را فراهم نیاورده اند که بلکه خود باعث مصیبت و بلاهای زیادی برای مردم محروم این کشور شده اند. هر روز نیروهای آمریکایی و ناتویی «اشتباه» بمب و راکت بر سر مردوزن و بچه افغانی فرود می آورند و با حملات برون مرزی به مناطق همجوار افغانستان و پاکستان این مناطق را به محل تشنج خطرناکی مبدل میسازند. باراک اوباما براین عقیده است که آمریکا بر اساس سیاستهای نادرست خود نتوانسته استراتژی خود را عملی سازد. از همین رو خواهان ارسال نیروهای بیشتری به این کشور است.

عمیق تر شدن بحران ساختاری سرمایه داری جهانی از دست رفتن حیثیت سیاسی آمریکا در افغانستان و کاهش روز افزون محبوبیت زما مدران آمریکایی و انگلیس در کشور خودشان نشانگر این حقیقت است که اوباما در افغانستان با مشکلات فراوان و عدیده ای روبرو خواهد شد. شکاف بین دیدگاههای انگلستان و آمریکا در رابطه با افغانستان و در مانده گی ناتو و کشورهای عضو آن در رابطه با گسترش نیروهای نظامی خود در این کشور از چالش های بزرگ دولت اوباما خواهد بود.

در پی بحران اقتصادی شدید سرمایه داری بودجه دفاعی انگلستان به پائین ترین سطح از دهه ۱۹۲۰ رسیده انگلستان با کاهش نیروهای نظامی خود در عراق از چهل و پنج هزار نفر به چهار هزار و یکصد نفر در حقیقت از «مسولیت» خودشان خالی میکند. هم اینک اختلافات شدیدی در رابطه با مبارزه با طالبان در افغانستان بین انگلستان و آمریکا بچشم می خورد. به گزارش «سندی تلگراف» دس براون وزیر وزیر دفاع بریتانیا خواستار مذاکره با عناصری از طالبان است. از همه مهمتر روزنامه فاینانشیل تامیز در ماه فوریه آشکار ساخت که دولت فعلی انگلستان برنامه های پنهانی برای ساختن اردوگاههای تعلیماتی در ولایت هلمند برای جنگجویان سابق طالبان داشته. اصرار باراک اوباما در گسیل نیروهای هرچه بیشتر به افغانستان حکایت از مشکلات عمده و عدیده آمریکا در افغانستان است. افغانستان امروز در چنبره اگرها و مگرها فرو رفته، هیچ برنامه امیدبخش جهت برون رفت افغانستان از وضعیت موجود بچشم نمی خورد.

باراک اوباما می گوید ما نباید خود را درگیر یک جنگ نامحدود با مسلمانهای منطقه وسیعی بکنیم بلکه باید با روشن ساختن هدف خود در افغانستان دقیق سازیم که با که باید بجنگیم.

پس از ژانویه سال ۲۰۰۹ اوباما رسماً مسولیت اقدامات آمریکا در افغانستان را بر دوش می گیرد و این در حالی است که مردم افغانستان خود را برای رویارویی با یک زمستان سخت که بمدت زیادی مناطق مختلف لین کشور را از یکدیگر جدا میسازد، آماده می کنند، درگیری با جنگجویان در زمستان افغانستان پرغصه و پرقصه برای آمریکا و ناتو بسیار سخت تر از امروز خواهد بود و باراک اوباما باید بکوشد دم آمریکا را از تله افغانستان در آورد امری که بسیار بعید به نظر میرسد:

مشاهده چی

آذربایجان دموکرات فرقه سی خلقین منافی اوغروندا مبارزه آپاریر.

آذربایجان دموکرات فرقه سی شاهلیق رژیمی طرفینده ن ئولکه نین بوتون اقتصادیاتینی امپریالیزمین اختیارینا ویریلمه سینی ئوز نشریه لرینده دائیم ایضاح ایتیمیشدیر. ایرانین بوتون ثروتلرینین، خصوصیه نفت ساحه لرین امپریالیزم طرفینده ن غارت ایدیلمه سیله علاقه دار، ایران خلقلرینین، خصوصیه زحمت کشلرین وضعی آغیرلاشیردی. ایشسیزلیک، یوخسوللوق آرتماقلا، ئولکه امپریالیست لرین مستملکه سینه و ساتیش بزارینا چوریلیمیشدیر. شاهلیق رژیمی ئولکه نین بوتون اقتصادیاتینی اینحصارلارین اختیارینا قویموشدور. آمریکا امپریالیزمی نین ایراندا داخل ائتدیگی ماللار صادر اولان ماللاردان ۲۰- دفعه آرتیق ایدی. ۱۹۵۵ - نجی ایلده ن ۱۹۶۱- نجی ایلده قدر آمریکا دولتی ایراندان بیر میلیارد یوز میلیون دلار منفعت گوتورموشدور. حالبو کی، ایراندا ایشسیزلیک و بهالیق گوجلنیمیشدیر. ایرانین آمریکایا بیر میلیارد دلار بورجو وار ایدی. همین بورجون ئوده نیلمه سی بابتینده ن ۱۱۶ میلیون دلار ایران فائض ویرملی اولوردی. حالبو که، ایرانین بودجه سینده بو زمان ۲ میلیون ریال کسیری قالمیشدیر.

آذربایجان دموکرات فرقه سینین ۱۹۶۳- نجی ائیل مای آئینین ۱۷- ۱۶ - ده کئجریلن ۴- نجو عمومی رسپوبلیکا کنفرانسی شاهلیق رژیمی نین ایرانی آمریکا امپریالیزمین ساتیش بزارینا و اونون ثروتلرینی آمریکانین اختیارینا ویریلمه سینی مذاکره و تنقید ائتمیشدیر. عین زماندا ئوزونون نشریه لرینده شاهلیق رژیمی نین ایران خالقلارینین منافع لرینه خیانت ائتمه سینی قید ائتمکله، قطنامه قبول ائتمیشدیر.

۴- نجو کنفرانسنین ۶۰- ۱۹۵۸- نجی ایللرده ایراندا ۱۵ مین نفر سیاسی محبوس اولماسینی مینرله انقلابچی آدمالارین اعدام ایدیلمه سینی قید ائتمکله، شاهلیق رژیمی نین دموکراتیک فکرلی آدمالارا قارشی قانلی هجوملارینین قارشیسینی آلماق ایچون دنیا اجتماعتینه مراجعت قبول ائتمیشدیر.

ئولکه نین امپریالیست لر طرفینده ن امانسیر غارت اولونماسی نتیجه سینده مینرله آدام ایشسیر قالمیشدیر. ئولکه ده انقلابی مبارزه گوجلنیردی. گنیش خلق کتله لرینین انقلابی مبارزه سینه قارشی تدبیرلر گورمک مقصدیله شاهلیق رژیم حربی بولوکلارا داخل اولور و معاصیر سلاحلارلا سلاحلانیردی. ئولکه ده باشلانان انقلابی مبارزه یه قارشی دولت آمانسیر هجوملار ائتمیشدیر. بئله که، ۱۹۵۷- نجی ایله ن ۱۹۶۲- نجی ایله قدر تکجه حربی ساحه لرده، قوشون ایچریسینده اولان مترقی افسرلرده ن ۵۰۰ نفرده ن آرتیق آدام حبس ایدلمیشدیر. ئولکه ده باش وئره ن ناراضیلیقلارین تضیقی آلتیندا دولت بعضی اصلاحاتلار وئرمگه مجبور اولموشدور. خصوصیله تورپاق اصلاحاتی کندیلیرین مبارزه سینین تضیقی آلتیندا وئریلمیشدیر.

حزب توده ایرانین آذربایجان تشکیلاتی آذربایجان دموکرات فرقه سینین ۴- نجی کنفرانسی ئولکه ده

فعله لرین و کندیلیرین آغیر وضعیتینی، انقلابی حرکاتین گوجلنمه سینی قید ائتمیشدیر. آذربایجان تشکیلاتی نین قارشیسیندا دوران مبارزه نین فورمالارینی متین لشدیرمگی ایره لی سورموشدور.

کنفرانس قید ائتمیشدیر که، ئولکه نین بو آغیر وضعیتیندن چیخماق ایچون اساسلی تدبیرلر گورملی دیر. فودال مناسبترینه بیر دفعه لیک سون قویمالیدیر. بو زمان ایشسیرلرین سائی بیر میلیون ۷۰۰ مین نفره چاتمیشدیر.

آذربایجان دموکرات فرقه سینین ۴- نجو کنفرانسی شاهین آغ انقلاب آدلارندیردیگی تورپاق اصلاحاتی نی رد ائدره ک، بوتون تورپاقلارین کندیلیره وئریلمه سی شعارینی ایره لی سورموشدور. تورپاق اصلاحاتی نین ضد انقلابی ماهیتی نین افشا اولونماسینی قارشیا قویولموشدور. عین زماندا کنفرانس طلب ائتمیشدیر که، ایران سینتو پاکتیتدان چیخمالی آمریکا ایله باغلانمیش ایکی طرفلی حربی سازیش لغو ایدیلمه لی، آمریکانین حربی مستشارلاری ئولکه ده ن چیخاریلمالیدیر. بو یولدا مبارزه نی گوجلندیرمک لازیمدیر.

کنفرانس دا آذربایجاندا ایشسیرلیگین آرتماسی، کندیلیردن آلینان وئرگیلرین چوخالماسی نتیجه سینده اولارین آذربایجانی ترک ائدیپ ایرانین باشقا ایالت

لرینه داغیلماسی فاکتارلا قید ائدیلمیشدیر. سون ایللرده تکجه تهران ۸۰۰ مین آذربایجالی نین گلمه سی گوستریلمیشدیر.

آذربایجاندا اشسیزلیک، اقتصادی بحران، بهالیق، دموکراتیک آزادلیقلارین بوغولماسی، ملتین ئوز آنا دیلیندن محروم ائدیلمه سی و سایره خالقا قارشی چئوریلن قانونسوز لوقلاردا قید ایدیلمیشدیر.

کنفرانس دا وحدتن سونرا کئچیریلن بیرینجی کنفرانس اولدوغو ایچون وحدت کنفرانسین ایره لی سوردوگی بوتون قرارلار آقیشلانمیشدیر وحدت کنفرانسین کئچیرلمه سی مثبت حادثه کیمی قیمتلندیلمیشدیر. کنفرانس قید ائدیلمه سی، واحید حزبین مرانامه و نظامنامه سی بوتون فرقه حوزه لرینده محلی کمیته لرین کنفرانسلاریندا مذاکیره اولونموش ئوره کدن بینیلیمیشدیر. همین وحدتین درینلشمه سی ایچون آپاریلان ایدیالوژی ایشلرده، فرقه نین معلوماتیندا ایشیقلا ندیریلیمیشدیر. ائله جه ده بیر چوخ کتاب و کتابچالارین چاپ اولونماسینی کنفرانس مثبت ایش کیمی قیمتلندیلمیشدیر.

۴- کنفرانس قید ایتیمیشدیر که ئولکه ده انقلابی مبارزه ، خصوصیه فعله لرین کندیلیرین، جوانلارین و طلبه لرین آپاردیقاری مبارزه سی گنیش لنیر. اونلارین بو مبارزه نین اساس استقامتی امپریالیزمه خصوصیه آمریکا امپریالیزمی نین ایراندا یریندیگی ضد انقلابی سیاستینه قارشی، شاهلیق رژیم نین حربی اتفاقلارا قوشولماسینا و معاصر سلاحلارلا سلاحلانماسینا قارشی، آذربایجاندا آپاردیغی اقتصادی آیری سئچگیلیک سیاسته قارشی، انقلابی قوه لره دیوان توتماسینا و سورگون ایدیلمه لری و زندانلارا سالینمالارینا قارشی یونلدیلمیشدیر. کنفرانس شاهین ۶ ماده لیک اسلحات پروقرامینی افشا ایتیمیشدیر.

اردبیلی لطفعلی (فلکی)

آذربایجان خالقینین بویوک، انقلابچی اوغلو شیخ محمد خیابانی

ذکا و ئردی سنه الله بویوردو پاییدار ائتدین،
آزادلیق کلمه سین هر گون دیلینده بیر شعار ائتدین.
گنج - گوندوز دوشوندون طولمودن ملت خیلاص اولسون،
آزادلیق گوردویون گون سن بو خالقی بختیار ائتدین.
وطن، ملت دئدیگجه جوشا گلدین هی آلیشدین سن،
نیین واردی بو دنیادا بو خالقا سن نیثار ائتدین.
عقیدن، مسلکین، فکرین بیزیمله یول گئدیر هر گون،
قارانلیقدا نه قالمیشدی گئیردین آشیکار ائتدین.
ووروشدون ناخلفلرله حقیقتدیر دئدین عشقیم،
حقیقتدن قاچان هر بیر کسی سن شر مسار ائتدین.
چتینلیک لر چیخاندا قارشینا دزدون متانتله،
نه بیر کسدن شکایت ائيله دین نه آهوزار ائتدین
سوزون کسدی قلینج تک هر سوزونده بیر کسر واردی،
سوزو کوت، بینی کوت شخصی بو میدانان کنار ائتدین
سنی خالقیم سئویر چونکی وطن چون یانمیشان هر گون،
آذربایجانلی اولماقلا همیشه افتخار ائتدین
سنین تک بیر اوغول بیرده بیزه بخش ائيله مز خالقی،
بیزی تنها قویوب گئتدین عجب درده دچار ائتدین
سنی عارف کیمی مینلرله، میلیونلار سئویر، شیخیم،
بیزی سن بو جهاندا وارلیغینلا نامدار ائتدین.

عارف صفا ۲۰۰۸/۱۱/۱۰

Azərbaycan qəzeti

5- ci dövr 51- ci nömrə. Dekabr 2008

Baş redaktor. Əmirəli Lahrudi

www.adf-mk.org

باش رداکتور: امیر علی لاهرودی
قزئت تحریریه هئیتی طرفیندن نشر اولونور
قزنتین آرتیریب، یاییمی آزاددیر
E- mail info @ a d f - m k . o r g

ایران آزادلیق حرکتینین باشچیلاریندانا
ابراهیم رشیدی ساوالان حبسندن آزاد اندیلدی.

صبیرلی اول قارداشیم

سنی آزاد ائتدیر

اینانمیرام من بونا

حله بوخدور آزادلیق

آذربایجان اوغلونا

گونین هر طرفی

بیزه زندان دی قارداش،

بودا بئله دوراندی

بئله زماندی، قارداش!

سنارخان باخدی سنه

قرور دولو کوسونه.

خیابانی اللرین اوزاتدی اللرینه،

«ساغ اول قارداشیم» ددی

او سنه دونه - دونه.

پیشه وری فرحله

باخدی سنین اوزونه

«وار اول ای وطن اوغلووار،

وار اول» سویله دی سنه

«ارک قالاسی تیتردی»

سنین جسارتیندن

دوغما وطنیمیزه

اولان محبتیندن.

سنی باغرینا باسدی،

آلا گوزلو ائل گولوم

دئدی «منیم ائل اغلوم،

دانیس گوروم، گول گوروم»

ساوالان داغی سنین

الین قویبدو چینینه،

سینه سی قالخیب اندی

باخدی سئوینجله سنه.

بابک الینده قلینج

چیخدی سنین قارشینا،

ئوپدی آلنیدان سنین

الین چکدی باشینا.

من ده ساغول دیره م

سنه ای وطن اوغلو،

متین آدیملار لا کئچ

سن بو مقدس یولو.

سنی آزاد ائتدیر،

بئله آزادلیق اولماز!

صبیرلی اول قارداشیم،

بو دنیا بئله قالماز،

بو دنیا بئله قالماز!

عارف صفا ۲۰۰۸/۱۱/۱۱